

POLSKIE STOWARZYSZENIE
**ZERO
WASTE**

#NoTimeToWaste

WYJAŚNIAMY:

NOWE UNIJNE PRZEPISY W ZAKRESIE SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW

Poniżej prezentujemy przegląd zmian w przepisach UE, których celem jest usprawnienie sposobu, w jaki odpady z gospodarstw domowych są segregowane i zbierane do recyklingu. Podajemy także przykłady dobrych praktyk z państw członkowskich, w których przepisy te zostały już skutecznie wprowadzone.

KONTEKST

W 2018 roku państwa członkowskie i instytucje UE przyjęły zestaw przepisów, których celem jest zapobieganie powstawaniu odpadów w gospodarstwach domowych i zwiększenie poziomu recyklingu. Nowe przepisy są częścią czterech dyrektyw: dyrektywy w sprawie odpadów (*Waste Framework Directive* [WFD]), dyrektywy w sprawie składowania odpadów (*Landfill Directive* [LD]), dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (*Packaging and Packaging Waste Directive* [PPWD]) oraz dyrektywy w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (*Single Use Plastic Directive* [SUP]). Wszystkie państwa członkowskie powinny dokonać transpozycji przyjętych przepisów do prawa krajowego do **lipca 2020 roku**.

Jedną z najważniejszych zmian jest obowiązek segregowania i selektywnej zbiórki między innymi tekstyliów, materiałów niebezpiecznych i odpadów organicznych, który uzupełnia dotychczasowe przepisy obejmujące tworzywa sztuczne, szkło, papier, metale i zużyte oleje.

Selektywna zbiórka odpadów jest niezbędnym warunkiem wysokiej jakości recyklingu i przygotowania do ponownego użytku. Zapobiega także przedostawaniu się substancji niebezpiecznych do pozostałych strumieni odpadów, chroniąc społeczeństwo i środowisko przed ich szkodliwym wpływem.

Sprawną i terminową transpozycją nowych przepisów ma kluczowe znaczenie dla przestawiania się państw członkowskich UE na model gospodarki o obiegu zamkniętym, którego istotą jest zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling materiałów.

Poniżej prezentujemy kilka przykładów dobrych rozwiązań prawnych jako inspirację dla państw członkowskich.

SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW

Segregacja różnych typów odpadów u źródła – od plastiku po papier – jest pierwszym krokiem do zapewnienia wysokiej jakości recyklingu.

Zgodnie z artykułem 3 (11) [WFD] selektywna zbiórka „oznacza zbiórkę, w ramach której dany strumień odpadów obejmuje jedynie odpady jednego rodzaju i o tym samym charakterze w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania”.

Obowiązek selektywnej zbiórki stałych odpadów komunalnych (MSW) z gospodarstw domowych oraz instytucji prywatnych i publicznych wynika z artykułu 10 (2) [WFD], który mówi, że poszczególne typy odpadów i materiałów nie mogą być ze sobą mieszane, żeby ułatwić ich przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne formy odzysku zgodne z hierarchią postępowania z odpadami.

HARMONOGRAM OBOWIĄZKOWEJ SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI W UE

1 stycznia 2025

**Obowiązkowa selektywna
zbiórka tekstyliów**
Art. 11 [WFD]

**Obowiązkowa selektywna
zbiórka odpadów
niebezpiecznych** Art. 20 [WFD]

2025

**Obowiązkowa selektywna
zbiórka co najmniej 77%
butelek z tworzyw sztucznych**
Art. 9 [SUP]

WFD dyrektywa w sprawie odpadów
SUP dyrektywa w sprawie
zmniejszenia wpływu niektórych
produktów z tworzyw sztucznych na
środowisko

LD dyrektywa w sprawie
składowania odpadów
PPWD dyrektywa w sprawie
opakowań i odpadów
opakowaniowych

2019

5 lipca 2020

**Transpozycja WFD, PPWD i
LD**

2020

lipiec 2020

**Zakaz spalania lub
składowania odpadów
zbieranych selektywnie** Art.
10 (4) [WFD], Art. 5(3) [LD]

2021

2022

2023

31 grudnia 2023

**Obowiązkowa selektywna
zbiórka bioodpadów** Art. 22
[WFD]

2024

**Zakaz spalania lub
składowania bioodpadów**
Art. 10 (4) [WFD]

2025

2026

2027

2027

**Do recyklingu mogą być
wliczane wyłącznie
bioodpady pochodzące ze
zbiórki selektywnej – MBT nie
jest brane pod uwagę przy
obliczaniu wskaźników
recyklingu** Art. 11a (4) [WFD]

2028

2029

2029

**Obowiązkowa selektywna
zbiórka co najmniej 90%
butelek jednorazowego
użytku z tworzyw sztucznych**
Art. 9 [SUP]

2030

2032

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI W ZBIÓRCE SELEKTYWNEJ

Szkocja jest dobrym przykładem praktycznego zastosowania ogólnej definicji zbiórki selektywnej przedstawionej w WFD.

Szkockie przepisy nakazują prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów w sposób gwarantujący, że suche odpady nadające się do recyklingu i bioodpady nie będą mieszały się z innymi odpadami, co umożliwi ich dalszą specyficzną obróbkę.

W artykule 2 (2) przyjętej w 2012 roku [Ustawy o odpadach](#) czytamy: „Odpady są przygotowywane do odbioru i zbierane w sposób gwarantujący:

- (i) separację suchych odpadów nadających się do recyklingu od pozostałych odpadów,
- (ii) separację poszczególnych strumieni odpadów suchych, oraz
- (iii) separację odpadów spożywczych od innych typów odpadów.”

I dalej w artykule 2 (3a):

„[...] jest zbierany oddzielnie od pozostałych typów odpadów w celu umożliwienia specyficznego przetwarzania.”

Wprowadzone w Szkocji przepisy gwarantują, że selektywna zbiórka odpadów przełoży się na wysoką jakość recyklingu.

Zgodnie z artykułem 2.3 (2L):

„Obowiązkiem osoby wytwarzającej odpady bądź gospodarującej odpadami podlegającymi kontroli, lub osoby, która jako pośrednik bądź dystrybutor kontroluje te odpady, jest podjęcie wszelkich stosownych kroków w celu:

- (a) zagwarantowania, że **odpady spełniają standardy jakościowe** obowiązujące w zakresie gospodarowania materiałami zawartymi w tych odpadach,
- (b) **zagwarantowania**, aby sposób gospodarowania odpadami promował recykling wysokiej jakości,
- (c) zapobiegania jakimkolwiek naruszeniom postanowień niniejszego ustępu przez inne osoby.”

[Kodeks dobrych praktyk w gospodarowaniu odpadami i wytyczne w zakresie stosowania hierarchii postępowania z odpadami](#) określają wymagania i obowiązki właścicieli odpadów, w tym ich wytwórców, związane z segregowaniem kluczowych strumieni odpadów u źródła, a także utrzymaniem wysokiej jakości zbieranych selektywnie materiałów nadających się do recyklingu. Kodeks dobrych praktyk stanowi dopuszczalny środek dowodowy (zgodnie z [paragrafem 10 rozdziału 34 ustawy z 1990 roku](#)), który sąd powinien wziąć pod uwagę przy ustalaniu, czy doszło do naruszenia przepisów w zakresie gospodarowania odpadami i stosowania hierarchii postępowania z odpadami.

[Artykuł 11 \(1\) \[WFD\]](#) nakłada na państwa członkowskie obowiązek wprowadzenia środków służących promowaniu wysokiej jakości recyklingu poprzez selektywną zbiórkę **tekstyliów, materiałów niebezpiecznych i bioodpadów**, które **nie powinny być mieszane z innymi strumieniami odpadów** i muszą być zbierane do recyklingu lub kompostowania w oddzielnych pojemnikach. Podobny obowiązek dotychczas obejmował **papier i karton, szkło, metale, tworzywa sztuczne i oleje odpadowe** w odpadach komunalnych lub innych strumieniach odpadów, których charakterystyka lub skład są podobne do strumienia odpadów komunalnych, tj. odpadów z produkcji, handlu, usług lub innej działalności ([artykuł 3 \(2b\) \[WFD\]](#)).

Dyrektywa w sprawie zmniejszania wpływu niektórych przedmiotów z tworzyw sztucznych wprowadza także nowe cele w selektywnej zbiórce **butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych**, której poziom powinien osiągnąć 77% do 2025 roku i 90% do 2029 roku we wszystkich państwach członkowskich.

PODLEGAJĄ ZBIÓRCE SELEKTYWNEJ

BĘDĄ ZBIERANE SELEKTYWNIE

ODPADY NIEBEZPIECZNE

[Artykuł 20 \[WFD\]](#) zobowiązuje państwa członkowskie do selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych generowanych przez gospodarstwa domowe. Na poziomie krajowym nowe przepisy powinny wejść w życie przed **1 stycznia 2025 roku**. Państwa członkowskie powinny zagwarantować, że odpady niebezpieczne:

- będą przetwarzane zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami,
- nie będą stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska, do czego zobowiązuje [artykuł 13 \[WFD\]](#),
- nie będą zanieczyszczać innych strumieni odpadów komunalnych.

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI W ZBIÓRCE ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

We Flandrii zbiórka odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych podlega szczególnym warunkom.

Zgodnie z [rozporządzeniem w sprawie zrównoważonego zarządzania cyklami materiałowymi i gospodarowania odpadami VLAREMA \(2012\)](#) samorządy mają obowiązek odbierania odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych (Klein gevaarlijk afval). Odpady niebezpieczne odbierane przez samorządy lub na ich zlecenie pod żadnym pozorem nie mogą być przetwarzane w sposób, który spowoduje skażenie surowców poddawanych recyklingowi. Zbiórka selektywna powinna odbywać się z wykorzystaniem co najmniej jednej z wymienionych metod: w PSZOK albo bezpośrednio z dzielnic, ulic lub domów przez zarejestrowane podmioty odbierający odpady, handlujące odpadami lub pośredniczące w obrocie odpadami. Odpady niebezpieczne muszą być umieszczane do odbioru w odpowiednim pojemniku oddzielnie od pozostałych odpadów.

OLEJE ODPADOWE

[Artykuł 21 \[WFD\]](#) wymaga, aby zużyte oleje były zbierane selektywnie, chyba że nie jest to technicznie wykonalne.

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI W ZBIÓRCE OLEJÓW ODPADOWYCH

Grecja może pochwalić się najwyższym wskaźnikiem recyklingu zużytych olejów smarowych (WLO) w UE, dzięki czemu regeneracji poddawane jest [100% zbieranych WLO](#). Grecja jest także pierwszym państwem członkowskim, które wprowadziło cele w zakresie zbiórki i recyklingu WLO wykorzystywanych w środowisku morskim.

Zgodnie z artykułem 1 rozporządzenia w sprawie alternatywnych sposobów gospodarowania odpadami (nr 2939/2001) segregacja olejów odpadowych u źródła jest obowiązkowa w miejscu ich powstania, żeby maksymalnie zwiększyć poziom ich recyklingu.

[Rozporządzenie w sprawie alternatywnych sposobów gospodarowania użytymi olejami smarowymi](#) (nr 82/2004) ustala poziom zbiórki wszystkich WLO na co najmniej 70% pod względem wagi. Artykuł 5 nakazuje przechowywanie WLO oddzielnie od pozostałych odpadów, żeby maksymalnie zwiększyć szansę na ich regenerację.

TEKSTYLIA

[Artykuł 11 \[WFD\]](#) nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia selektywnej zbiórki tekstyliów do stycznia 2025 roku.

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI W ZBIÓRCIE TEKSTYLIIÓW

Francja wprowadziła schematy rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP) obejmujące produkty tekstylne. Schematy zobowiązują producentów do pokrywania kosztów zbiórki w całym kraju.

Zgodnie z [artykułem L-541-10-3 kodeksu ochrony środowiska](#) producenci powinni:

- a) pokrywać koszty odbioru odpadów i recyklingu prowadzonego przez wyznaczony podmiot ([Eco TLC](#)),
- b) opracować własny system przetwarzania odpadów, który musi zostać zatwierdzony przez francuskie władze.

BIOODPADY

[Artykuł 22 \[WFD\]](#) wymaga od państw członkowskich wprowadzenia programów selektywnej zbiórki odpadów organicznych, czyli bioodpadów. Do grudnia 2023 roku bioodpady powinny być segregowane i poddawane recyklingowi u źródła albo zbierane selektywnie bez mieszania z innymi rodzajami odpadów. Skuteczna selektywna zbiórka bioodpadów jest jednym z najważniejszych działań, jakie mogą podejmować rządy, żeby ogólnie polepszyć segregację i zbiórkę odpadów. Selektywna zbiórka bioodpadów może przyczynić się do:

- zapobiegania wzajemnemu zanieczyszczeniu strumieni odpadów,
- zagwarantowania wysokiej jakości kompostowania i recyklingu,
- ograniczania ilości odpadów trafiających na składowiska i zmniejszania emisji metanu.

Bioodpady powinny być segregowane w miejscu powstania. Bioodpady komunalne segregowane i poddawane recyklingowi u źródła „oznaczają bioodpady komunalne poddawane recyklingowi w miejscu, w którym są wytwarzane, przez osoby, które je wytwarzają” (artykuł 1(g) [decyzji wykonawczej Komisji \(UE\) 2019/1004](#)).

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI W ZBIÓRCIE BIOODPADÓW

Słoweńskie [rozporządzenie w sprawie biodegradowalnych odpadów kuchennych i odpadów ogrodowych](#) jest przykładem skutecznej transpozycji artykułu 22 [WFD]. Rozporządzenie wprowadza obowiązek selektywnej zbiórki bioodpadów z gospodarstw domowych, instytucji prywatnych i publicznych, a także promuje recykling bioodpadów u źródła, tj. w domu lub w społecznym kompostowniku.

Obowiązek selektywnej zbiórki bioodpadów

Artykuł 17 zobowiązuje władze publiczne do zapewnienia selektywnej zbiórki odpadów kuchennych i zielonych odpadów ogrodowych z gospodarstw domowych nie później niż do 30 czerwca 2011 roku.

Zakaz mieszania bioodpadów z innymi strumieniami odpadów

Artykuł 4 zabrania mieszania odpadów kuchennych z innymi strumieniami odpadów, jeśli uniemożliwia to ich kompostowanie lub fermentację zgodnie z kryteriami określonymi w przepisach dotyczących przetwarzania odpadów biodegradowalnych.

- (1) Niedozwolone jest mieszanie odpadów kuchennych z innymi odpadami, jeśli uniemożliwiłoby to ich przetworzenie w kompost lub poferment do nieograniczonego lub ograniczonego stosowania zgodnie z kryteriami zawartymi w rozporządzeniu w sprawie postępowania z odpadami biodegradowalnymi.
- (2) Niedozwolone jest cięcie, zgniatanie lub mielenie odpadów kuchennych oraz ich rozcieńczanie w celu odprowadzenia do systemu publicznej kanalizacji, szamb, zbiorników bezodpływowych lub bezpośrednio do wody.
- (3) Zielone odpady domowe nie pochodzące z gospodarstw domowych nie mogą być łączone ze zmieszanyimi odpadami komunalnymi ani innymi frakcjami zbieranymi oddzielnie.
- (4) Niedozwolone jest łączenie kuchennych odpadów gastronomicznych ze zmieszanyimi odpadami komunalnymi ani innymi frakcjami zbieranymi oddzielnie, w tym zielonymi odpadami ogrodowymi.
- (5) Niedozwolone jest łączenie odpadów kuchennych z gospodarstw domowych ze zmieszanyimi odpadami komunalnymi i zbieranymi oddzielnie frakcjami odpadów komunalnych z wyjątkiem zielonych odpadów ogrodowych.

Obowiązek segregacji lub kompostowania bioodpadów przez wytwórcę odpadów komunalnych

Zgodnie z artykułem 5 wytwórca odpadów domowych musi poddać swoje odpady kuchenne i zielone odpady ogrodowe kompostowaniu. Jeśli nie chce bądź nie może tego zrobić, musi umieścić te odpady w specjalnym pojemniku oddzielnie od innych segregowanych i zmieszanych frakcji odpadów komunalnych, żeby umożliwić ich odbiór przez podmiot świadczący publiczne usługi odbioru odpadów.

- (1) Wytwórca odpadów komunalnych musi kompostować odpady kuchenne i zielone odpady ogrodowe samodzielnie w domowym kompostowniku.
- (2) Niezależnie od obowiązku, o którym mowa w paragrafie (1), wytwórca odpadów komunalnych, który nie kompostuje odpadów kuchennych i zielonych odpadów ogrodowych samodzielnie, ma obowiązek pozostawienia tych odpadów do odbioru przez podmiot świadczący publiczne usługi odbioru odpadów w specjalnym koszu lub pojemniku spełniającym wymagania określone lokalnymi przepisami.
- (3) Wytwórca odpadów komunalnych musi przechowywać odpady kuchenne i zielone odpady ogrodowe oddzielnie do czasu ich wykorzystania w domowym kompostowniku lub odebrania przez podmiot świadczący publiczne usługi odbioru odpadów, aby zapobiec ich zmieszaniu z innymi odpadami i umożliwić ich kompostowanie lub odzysk zgodnie z przepisami w zakresie postępowania z odpadami biodegradowalnymi.

Wytwórca odpadów gastronomicznych musi zapewnić selektywną zbiórkę bioodpadów

Artykuł 7 (1): Wytwórca odpadów gastronomicznych musi, niezależnie od miejsca dystrybucji posiłków, zagwarantować, że wszystkie odpady kuchenne powstałe w trakcie przygotowywania żywności oraz resztki pozostałe po spożyciu posiłków w miejscu dystrybucji będą zbierane oddzielnie od pozostałych odpadów i tymczasowo przechowywane przed odbiorem w specjalnie zaprojektowanym do tego celu koszu lub pojemniku spełniającym przepisy w zakresie higieny środków spożywczych.

Dostawca publicznych usług gospodarowania odpadami musi propagować kompostowanie odpadów komunalnych i nie może pobierać opłaty za odbiór bioodpadów od gospodarstw domowych, które kompostują swoje odpady samodzielnie

Artykuł 12

- (1) Dostawca usług publicznych musi przede wszystkim promować kompostowanie w domach.
- (2) Dostawca usług publicznych musi zapewnić wytwórcom odpadów komunalnych możliwość pozostawienia odpadów kuchennych i zielonych odpadów ogrodowych w specjalnych wodoszczelnych koszach lub pojemnikach.
- (3) Dostawca usług publicznych nie może obciążać opłatami za odbiór odpadów kuchennych i zielonych odpadów ogrodowych wytwórców, którzy kompostują te odpady samodzielnie.

Artykuł 16 przewiduje kary w wysokości od 1200 do 10 000 EUR za złamanie przepisów rozporządzenia

KOMPOSTOWANIE DOMOWE

[Artykuł 22 \(2b\) WFD](#) stanowi, że jeśli tylko jest to możliwe, państwa członkowskie powinny promować recykling u źródła, np. kompostowanie domowe, jako alternatywę dla selektywnej zbiórki bioodpadów.

Miasto Besançon postawiło na recykling bioodpadów u źródła

Francuskie Besançon pokazuje, jak samorządy mogą propagować wśród mieszkańców ideę [kompostowania zdecentralizowanego](#), tj. **kompostowania w domu lub w społecznym kompostowniku**, czyli recyklingu bioodpadów u źródła. Kompostowanie zdecentralizowane finansowane jest z systemu [opłat proporcjonalnych płać za tyle, ile wytwarzasz](#). Jak dotąd miastu udało się ograniczyć ilość odpadów o 30% i podnieść stopę zbiórki selektywnej do 57%. Obecnie 70% mieszkańców posiada kompostownik lub korzysta z kompostowników społecznych. Do kompostowania zachęca artykuł 2.1.3 miejskich przepisów regulujących zbiórkę odpadów.

Obowiązki, o których mowa w artykule 22 [WFD], odnoszą się w głównej mierze do bioodpadów, ale warto zauważyć, że odpady o podobnym stopniu biodegradowalności i kompostowalności mogą być zbierane razem z bioodpadami pod warunkiem zachowania zgodności z przepisami UE w zakresie kompostowania i biodegradacji lub równorzędnymi standardami na poziomie krajowym (standard EN 13432). Jako przykład może posłużyć [niemiecki standard „DIN CECRTCO”](#), który jest nawet bardziej rygorystyczny niż jego unijny odpowiednik.

DO WSKAŹNIKÓW RECYKLINGU MOŻNA WLICZAĆ TYLKO BIOODPADY ZEBRANE SELEKTYWNIE

[Artykuł 11a \(4\) \[WFD\]](#) zmienia sposób, w jaki państwa członkowskie obliczają i zgłaszają osiągnięty poziom recyklingu. Od 2027 roku za poddane recyklingowi będzie można uznać wyłącznie te bioodpady przetwarzane z użyciem metod tlenowych i beztlenowych, które pochodzą ze zbiórki selektywnej lub zostały posegregowane u źródła zgodnie z artykułem 22 WFD. Artykuł ten sugeruje, że **mechaniczno-biologiczne (MBT) przetwarzanie bioodpadów nie będzie brane pod uwagę przy obliczaniu krajowych wskaźników recyklingu**.

W Hiszpanii za kompost uznawany jest wyłącznie produkt wytworzony z bioodpadów pochodzących ze zbiórki selektywnej

[Hiszpańska ustawa w sprawie odpadów i zanieczyszczenia gleby \(22/2011\)](#) w artykule 3 (4) definiuje kompost jako substancję organiczną uzyskaną poprzez tlenową termofilną obróbkę biologiczną odpadów biodegradowalnych **pochodzących ze zbiórki selektywnej**. Materiał organiczny pozyskany z mechaniczno-biologicznej obróbki odpadów zmieszanych traktowany jest jako materiał biologicznie stabilny, ale nie jako kompost.

ZAKAZ SKŁADOWANIA I SPALANIA ODPADÓW ZBIERANYCH SELEKTYWNIE

Od lipca 2020 roku państwa członkowskie będą musiały dopilnować, że odpady zbierane selektywnie w celu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu nie będą spalane ([art. 10 \(4\) WFD](#)) ani składowane ([art. 5 \(3f\) LD](#)).

Od grudnia 2023 roku bioodpady nie będą mogły być spalane ani składowane, ponieważ państwa członkowskie są zobligowane do ich selektywnej zbiórki.

Zbierane selektywnie odpady będą musiały trafić do recyklingu lub zostać przygotowane do ponownego użytku, zaś do spalarni i na składowiska będzie można kierować wyłącznie odpady zmieszane.

We Flandrii obowiązuje zakaz składowania i spalania odpadów zbieranych selektywnie

Rozdział 4.5 [flandryjskiego rozporządzenia w sprawie zrównoważonego zarządzania cyklami materiałowymi i gospodarowania odpadami VLAREMA \(2012\)](#) mówi o zakazie składowania i spalania tych odpadów, które zostały zebrane selektywnie. To samo dotyczy materiałów odpadowych, które z uwagi na swoją charakterystykę, ilość lub skład nadają się do ponownego użytku lub recyklingu.

DODATKOWE NARZĘDZIA PROMUJĄCE ZBIÓRKĘ SELEKTYWNA

Komisja Europejska zarekomendowała szereg [dodatkowych narzędzi](#), których celem jest usprawnienie i rozszerzenie selektywnej zbiórki odpadów, między innymi wyznaczanie celów, zachęty i sankcje finansowe oraz minimalne standardy operacyjne i kontrolne.

CELE ZBIÓRKI SELEKTYWNEJ I SANKCJE WE WŁOSZECH

Włochy ustaliły minimalny poziom selektywnej zbiórki odpadów w gminach na poziomie 65%. Przyjęty w 2010 cel miał zostać osiągnięty do grudnia 2012 roku.

Włoska ustawa o ochronie środowiska (IEA) (nr [205/2010](#) z ostatnimi zmianami z 2012 roku, zmieniająca rozporządzenie [152/2006](#)) wyznacza cele zbiórki selektywnej i przenosi odpowiedzialność za ich osiągnięcie na samorządy.

Jednocześnie wprowadzono możliwość nałożenia sankcji na gminy, które nie spełnią tego obowiązku.

Nieosiągnięcie minimalnych poziomów określonych w artykule 205 (3) IEA wiąże się dla gmin z podniesieniem opłaty składowiskowej o 20%.

MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ WE FLANDRII

Flandryjskie samorządy są zobowiązane do monitorowania i raportowania danych w zakresie zbiórki selektywnej.

Flandria określiła obowiązkowe progi jakościowe, które muszą spełniać odpady zbierane selektywnie. Maksymalna ilość zanieczyszczeń może wynosić odpowiednio 3% dla odpadów z warzyw, owoców i odpadów ogrodowych (VFG), odpadów zielonych, tektury i papieru, 5% dla odpadów drewnianych i szkła, 15% dla odpadów z budowy i rozbiórki oraz 5-15% dla odpadów tekstylnych. Opracowany dla regionu „[Plan gospodarowania odpadami komunalnymi z poszanowaniem środowiska naturalnego](#)” zakłada śledzenie ilości i jakości materiałów zbieranych selektywnie w celu poprawy recyklingu.

MINIMALNE STANDARDY W ZAKRESIE ZBIÓRKI SELEKTYWNEJ W SŁOWENII

Słowenia wprowadziła minimalne standardy operacyjne dotyczące odbioru bioodpadów i odpadów opakowaniowych w systemie od drzwi do drzwi.

Słoweński [plan gospodarki odpadami](#) wyznacza minimalne standardy w zakresie selektywnej zbiórki materiałów nadających się do recyklingu i bioodpadów. Obejmują one między innymi warunki i minimalną częstotliwość odbioru odpadów.

Artykuł 10 nakazuje prowadzenie zbiórki bioodpadów w systemie od drzwi do drzwi i określa jej częstotliwość:

- (1) Podmiot świadczący publiczne usługi odbioru odpadów odbiera bioodpady w systemie od drzwi do drzwi zgodnie z przepisami w zakresie gospodarowania biodegradowalnymi odpadami kuchennymi i zielonymi odpadami ogrodowymi.
- (4) Podmiot świadczący publiczne usługi odbioru odpadów odbiera bioodpady co najmniej raz w tygodniu w okresie od kwietnia do września oraz minimum raz na 14 dni w okresie od października do marca.
- (5) Podmiot świadczący publiczne usługi odbioru odpadów może odbierać bioodpady przynajmniej raz na trzy tygodnie w okresie od października do marca na obszarze, którego mieszkańcy w większości kompostują odpady kuchenne i zielone odpady ogrodowe.

Artykuł 11 przewiduje zbiórkę w systemie od drzwi do drzwi także dla odpadów opakowaniowych, w tym opakowań z tworzyw sztucznych i metali oraz opakowań wielomateriałowych.

ZBIÓRKA SELEKTYWNA W TRAKCIE WYDARZEŃ PUBLICZNYCH W SŁOWENII

Słoweński [plan gospodarki odpadami](#) wprowadza obowiązek zapewnienia selektywnej zbiórki odpadów w trakcie wydarzeń publicznych.

Artykuł 17 (1) stanowi, że w trakcie wydarzeń publicznych odbywających się na świeżym powietrzu, w których spodziewana liczba uczestników przekracza 1000 osób, samorząd musi zapewnić pojemniki przynajmniej na:

- a. papier i tekturę, w tym opakowania,
- b. opakowania szklane,
- c. opakowania z tworzyw sztucznych i metalu oraz opakowania wielomateriałowe.

Zgodnie z artykułem 17 (2) koszty gospodarowania odpadami związane z organizacją wydarzenia publicznego, w tym koszty najmu, ustawienia i użytkowania pojemników lub worków, o których mowa w poprzednim paragrafie, ponosi organizator.

Artykuł 17 (4) Dostawcy usług gastronomicznych muszą zapewnić zgodność z przepisami w zakresie gospodarowania biodegradowalnymi odpadami kuchennymi i zielonymi odpadami ogrodowymi.

DZIAŁANIA ZACHĘCAJĄCE OBYWATELI SŁOWENII DO SEGREGOWANIA ODPADÓW

Żeby zachęcić mieszkańców do lepszego segregowania odpadów, władze Lublany korzystają między innymi z takich narzędzi jak zbiórka selektywna w systemie od drzwi do drzwi i opłaty proporcjonalne do ilości wytwarzanych odpadów (PAYT).

Kolejnym działaniem jest zwiększenie częstotliwości odbioru odpadów segregowanych w porównaniu do odpadów mieszanych. Odbiór odpadów w systemie od drzwi do drzwi, zwłaszcza zaś bioodpadów, przełożył się na szybkie zwiększenie poziomów recyklingu. Wraz z upowszechnianiem zbiórki selektywnej zmniejsza się ilość odpadów resztkowych.

Przyjęte w Lublanie [rozporządzenie w sprawie zbiórki i usuwania odpadów komunalnych](#) znacznie usprawniło selektywną zbiórkę makulatury oraz odpadów opakowaniowych i biodegradowalnych w systemie od drzwi do drzwi na obszarach zurbanizowanych. Jako uzupełnienie wprowadzono system PAYT, który obciąża wytwórców odpadów kosztami zależnymi od rzeczywistej ilości generowanych odpadów i zachęca do segregowania u źródła odpadów nadających się do recyklingu kosztem zmniejszenia ilości odpadów zmieszanych..

Na mocy tego rozporządzenia obniżono także częstotliwość wywozu odpadów resztkowych, jednocześnie utrzymując odbiór materiałów nadających się do recyklingu i kompostowania na niezmiennym poziomie. Takie rozwiązanie może zachęcić mieszkańców do lepszego segregowania odpadów.

Odpady resztkowe w rejonach o niskiej gęstości zaludnienia (np. w dzielnicach o zabudowie jednorodzinnej) odbierane są raz na trzy tygodnie. W rejonach o wysokiej gęstości zaludnienia (np. w dzielnicach z budynkami wielomieszkaniowymi) odbiór prowadzony jest raz w tygodniu. Odpady nadające się do recyklingu są odbierane kilka razy w tygodniu zależnie od obszaru.

Artykuł 5 rozporządzenia stanowi, że „Zakres zbiórki i transport odpadów komunalnych (dalej częstotliwość odbioru) określony przez podmiot upoważniony do regulowania gospodarki odpadami obejmuje:

- odbiór zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) raz na trzy tygodnie z możliwością wyboru pojemnika o pojemności 80 litrów lub więcej, ale raz w tygodniu na terenie o gęstości zaludnienia przekraczającej 4000 mieszkańców na kilometr kwadratowy.”

Dzięki osiągnięciu [blisko 70% poziomu selektywnej zbiórki i recyklingu](#) oraz wprowadzeniu [strategii Zero Waste](#) stolica Słowenii przewodzi transformacji ku gospodarce o obiegu zamkniętym w Europie.

ODSTĘPSTWA I WYŁĄCZENIA

Państwa członkowskie mogą wnioskować o zwolnienie lub odstępstwo od stosowania zbiórki selektywnej w szczególnych sytuacjach (np. na terenach o małej liczbie mieszkańców). Do **31 grudnia 2021 roku** państwa członkowskie powinny przedłożyć Komisji Europejskiej sprawozdanie z terytorialnego zasięgu zbiórki selektywnej oraz o odstępstwach zgodnie z [artykułem 10 \(6\) \[WFD\]](#). Artykuł 10 zobowiązuje państwa członkowskie do usprawiedliwienia odstępstw i ich regularnego przeglądu z uwzględnieniem dobrych praktyk w selektywnej zbiórce odpadów i rozwoju systemu gospodarki odpadami. Wszelkie odstępstwa od zbiórki selektywnej muszą zostać uzasadnione i poddane kontroli publicznej, a także muszą być zgodne z hierarchią postępowania z odpadami przedstawioną w WFD. Brak zgodności z hierarchią postępowania z odpadami również musi zostać uzasadniony w oparciu o podejście biorące pod uwagę całkowity wpływ wytwarzania takich odpadów i gospodarowania nimi, o czym mówi artykuł 4 [WFD].

POKRYCIE KOSZTÓW

Panuje ogólne przekonanie, że koszty zbiórki odpadów powinny być pokrywane przez ich wytwórców za pośrednictwem schematów rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP). [Artykuł 8a \(4\) \[WFD\]](#) stwierdza, że koszty selektywnej zbiórki i transportu produktów objętych tego typu schematami są w całości ponoszone przez producenta, który wprowadził je do obrotu. Daje to samorządom możliwość pozyskania dodatkowych funduszy, które mogą zostać wykorzystane do dalszego zapewniania zgodności z wymogami w zakresie zbiórki selektywnej. Opłata ROP powinna być ustalona na poziomie pozwalającym na pełne pokrycie kosztów zbiórki i przetwarzania odpadów.

#NoTimeToWaste

EEB

European
Environmental
Bureau

European Environmental Bureau (EEB)

Rue des Deux Eglises 14-16
Bruksela, Belgia
+32 (0)2 289 1090
eeb@eeb.org

eeb.org

meta.eeb.org

Międzynarodowe stowarzyszenie non-profit
Association Internationale sans but lucratif
Numer w rejestrze KE na rzecz przejrzystości 06798511314-27

Publikacja powstała przy wsparciu
Fundacji MAVA
oraz Programu LIFE
Unii Europejskiej

*Niniejsza publikacja odzwierciedla
stanowisko jej autorów i nie musi być
zgodna ze stanowiskiem fundatorów.*